

HERZOG FOX & NEEMAN
LAW OFFICE

חובות המעסיק בתחום הפנסיוני עושים סדר...

עו"ד איילת רגבים-כהנוב

28 בינואר 2018

*מצגת זו אינה מהווה ייעוץ משפטי או תחליף לייעוץ כאמור ואין להסתמך על תוכנה לכל מטרה.

על מה נדבר היום?

< חופש בחירה פנסיוני

< קופת ברירת מחדל

< הוראות רגולטוריות בנושא ביצוע הפקדות פנסיוניות

< דגשים והמלצות

חובות המעסיק בתחום הפנסיוני

מתן זכות בחירה <

< הסדר פנסיוני

< בעל רישיון/התקשרות ישירה

הסדר קופת ברירת מחדל <

כנדרש בהוראות הדין

ביצוע הפקדות פנסיוניות ובקרה <

< ביצוע הפקדות בעבור עובדים מכח צווי הרחבה/הסכמים

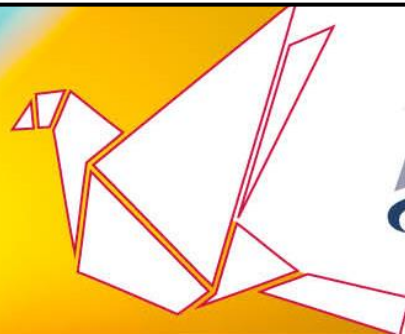
קיבוציים/ הסכמים אישיים

< מתן דיווחים בנושא

חשיפות

- דרישת הפקדות ריבית בגין עיכובים
- חשיפה לעונשין ולעיצומים כספיים
- חשש מתביעות מצד עובדים
- טענות הלנת שכר מצד העובד
- הכרה במעסיק כמבטח חלופי

hfn

הרצוג פוקס נאמן
עורכי דין

חופש הבחירה

נא להכיר - סעיף 20 לחוק קופות הגמל

"(א) עובד הזכאי להצטרף כעמית לקופת גמל, לפי כל דין או הסכם, לרבות הסכם קיבוצי (בסעיף זה – הדין או ההסכם), או להמשיך ולהיות עמית...רשאי לבחור, בכל עת, כל קופת גמל... ומעבידו... לא יתנה את תשלום הכספים לקופת הגמל בעד עובדו ואת שיעור ההפקדה בעדו בכך שיופקדו בקופה מסוימת, מסוג מסוים של קופות או בקופה שיבחר העובד מתוך רשימה...., והכל אף אם נקבע אחרת בדין או בהסכם.

(1א) נקבעה בדין או בהסכם התניה בניגוד להוראות סעיף קטן (א), ולפיה שיעור ההפקדה לקופה מסוימת או לסוג מסוים של קופות או לקופה שתיבחר מתוך רשימה מסוימת של קופות, יהיה גבוה יותר משיעור ההפקדה לקופות או לסוגי קופות אחרים, יהיה העובד זכאי לשיעור ההפקדה הגבוה מבין השיעורים שנקבעו כאמור, עד לתיקון הדין או ההסכם.

(2א) עובד...רשאי לבחור, בכל עת, בכל בעל רישיון לשם מתן שיווק פנסיוני, ייעוץ פנסיוני או ביצוע פעולות בקופת הגמל... ולעניין פעולה בקופת גמל שמתקיים לגביה האמור בסעיף 13 לחוק הייעוץ...רשאי העובד לבחור לבצע פעולה כאמור שלא כחלק מייעוץ...; מעבידו של עובד כאמור לא יתנה את הפקדת הכספים לקופת הגמל... או מתן טובת הנאה אחרת לעובד, בכך שבעל רישיון מסוים ייתן לעובד כאמור שיווק פנסיוני או ייעוץ פנסיוני או יבצע בעבורו פעולות....

(3א) על אף האמור בסעיף קטן (א), נקבעה בדין או בהסכם התניה שלפיה שיעור ההפקדה... (בסעיף קטן זה – שיעור ההפקדה) לקופת גמל מסוג מסוים עומד על שיעור מסוים משכרו של העובד וכולל תשלום של המעסיק לרכישת ביטוח מועדף בשיעור הדרוש להבטחת 75% משכרו של העובד או בשיעור של 2.5% משכרו כאמור, לפי הנמוך, ושיעור ההפקדה לפי הדין או ההסכם לסוג אחר של קופת גמל עומד על שיעור נמוך יותר, לא יראו בהתניה כאמור התניה של מעסיק לגבי שיעור ההפקדה בעד עובד לסוג מסוים של קופות לפי הסעיף הקטן האמור, ובלבד שהעובד יהיה זכאי לשיעור ההפקדה שלא יפחת משיעור ההפקדה כמפורט להלן:

(1) מיום... 5 בפברואר 2016... עד 20 ביוני 2016 – שיעור ההפקדה למרכיב תשלומי המעסיק, כפי שנקבע בדין או בהסכם לאותו סוג של קופת גמל;

(2) מיום... 1 ביולי 2016 עד 31 בדצמבר 2016 – 6.25%;

(3) מיום... 1 בינואר 2017 ואילך – 6.5%.

(ב) נקבעה בדין או בהסכם, או מכוחם, קופת גמל לצורך הפקדת תשלומים כאמור בסעיף קטן (א), והעובד לא בחר קופת גמל אחרת לפי הוראות סעיף זה, על אף שניתנה לו הזדמנות לעשות כן, רשאי המעביד להפקיד את התשלומים האמורים באותה קופה, בהתאם להוראות הדין או ההסכם, או מכוחם, ולפי המטרות הקבועות בדין או בהסכם, כל עוד לא בחר העובד בקופה אחרת לפי הוראות סעיף זה; אין באמור בסעיף קטן זה כדי לפטור את המעביד מחובותיו לפי הדין או ההסכם.

(ג) הממונה רשאי לתת הוראות לסעיף זה.

.... (ד) בסעיף זה "שיעור ההפקדה" – כל אחד מאלה: (1) שיעור מרכיב תשלומי המעסיק, לרבות השיעור המרבי של תשלומי המעסיק לרכישת ביטוח מועדף...., שהעובד זכאי לו לפי הדין או ההסכם, ולמעט תשלומי המעסיק לרכיב הפיצויים; (2) שיעורי תשלומי המעסיק למרכיב הפיצויים...."

סעיף 20 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005.

משרד האוצר

11 אוגוסט ב-05:50

נשללה ממך הזכות לבחור את החיסכון הפנסיוני שלך? פנה לקו הצדק הפנסיוני! הקליקו לפרטים נוספים.

כשזה נוגע לפנסיה, העובד הוא הבוס - רק העובד מחליט על החיסכון הפנסיוני שלו ועל גובה דמי הניהול!

אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר פועל לאכוף את זכותם של עובדים לבחור חיסכון פנסיוני באופן חופשי. בכוונת האגף למצות את הדין עם מעסיקים או סוכני הביטוח שלהם אשר...

MOF.GOV.IL

חופש הבחירה הפנסיוני

• מתן אפשרות לעובד לבחור בכל עת:

◀ **בהסדר הפנסיוני בו חפץ;**

◀ **בכל בעל רישיון / בהתקשרות ישירה עם גופים מוסדיים.**

קו הצדק הפנסיוני

בכוונת הממונה למצות את הדין עם מעסיקים שיפרו את הוראות החוק. הפרת חופש הבחירה (בס' 20) גוררת מאסר/ קנס בסך של למעלה מ-1.8 מלש"ח.

◁ המעסיק או סוכן הביטוח שלו, **אינם מאפשרים לבחור את החיסכון הפנסיוני** (קרן פנסיה, ביטוח מנהלים או קופת גמל) באופן חופשי.

◁ המעסיק או סוכן הביטוח שלו, **אינם מאפשרים ליהנות מהטבת דמי ניהול** שקיבל.

◁ המעסיק או סוכן הביטוח שלו, **מציבים תנאים** להעברת ההפקדות הפנסיוניות, אשר פוגעים בעובדים.

מקרה נס

עיצום של כ-780 אלף ₪ - טענה לעיכוב מעבר עובד לקרן פנסיה שבחר, כהפרה של סעיף 20(א) לחוק.

ביטול העיצום (5.7.2016) – ביהמ"ש:

- אף אם נס השתתה במילוי בקשת העובד להעביר את כספי החיסכון שלו מקופת גמל אחת אל השנייה, ואפילו התרשלה
- **אין בהתנהלותה משום הצבת תנאי להעברת כספי החיסכון** מקופת גמל אחת אל זו שבחר העובד!
- "יש לתת להוראת סעיף 20(א) בחוק הפיקוח **פרשנות דוקנית**".

"רק במקום אשר בו ימצא כי המעסיק אמנם הציב בפני העובד תנאי שעניינו בבחירת זהות קופת הגמל, בכך שהגביל את בחירת העובד בקופת הגמל אשר בה יופקדו כספי החיסכון שלו לקופה מסוימת, מסוג מסוים או מתוך רשימה מסוימת, כי אז ניתן יהיה לומר שהמעסיק הפר את הוראת סעיף 20(א)"

עש"א 59410-03-16 נס א' ט' בע"מ נ' הממונה על שוק ההון

מקרה אביר

Language

חיפוש...

חפש ב

דלג לתוכן העמוד

רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון

אתרי משרד האוצר

משרד האוצר

משרד האוצר
Ministry of Finance

רשות שוק ההון
ביטוח וחסכון

חסכון פנסיוני | ביטוח | מידע לגופים | סוכנים ויועצים | חינוך פננסי | שירותים פננסיים | מידע לציבור | אודות

משרד האוצר < רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון < הודעות הדובר <

הממונה על שוק ההון הטילה עיצום כספי בסך 2 מיליון שקל על חברת אביר בשל העברת כספי הפנסיה של העובדים ללא ידיעתם

הממונה על שוק ההון הטילה עיצום כספי בסך 2 מיליון שקל על חברת אביר בשל העברת כספי הפנסיה של העובדים ללא ידיעתם

09/01/2017 | י"א טבת תשע"ז

הממונה הורתה להחזיר את הכספים לקרנות שבחרו העובדים

בנוסף, ועל מנת למנוע פגיעה בעובדים, הורתה הממונה למעסיק ולגופים אליהם הועברו הכספים, להחזיר את כספי העובדים לקרנות שבחרו העובדים.

לעובדים בחברת אביר נגרמו נזקים ממשיים בעקבות העברת ההפקדות. 2500 העובדים שילמו דמי ניהול גבוהים יותר בגופים איתם התקשר המעסיק, נגבו מהם עלויות ביטוח מיותרות וכפולות, והיקף הכיסוי הביטוחי שלהם נפגע.

בנוסף, המעבר לגופים החדשים הזיק לחלק מהעובדים שלהם היו תכניות ביטוח עם זכויות מובטחות. עובדים אלה לא היו יכולים לקבל תנאים דומים בגופים אותם בחר המעסיק. לכן העובדה שהמעסיק העביר את כספם לגופי הפנסיה שהוא קבע עבורם, גרמה להם להפסידים כספיים.

הממונה הודיעה לחברת אביר כי תסכים לגרוע מהקנס כ- 600 אלף שקלים, לעיצום כספי של 1.4 מיליון שקל במידה והמעסיק יתקן את הנזק שגרם לעובדים, יעניק לעובדים ייעוץ פנסיוני אובייקטיבי ולא יבצע את ההפרה בשנית.

הממונה על שוק ההון, הטילה היום עיצום כספי על חברת אביר בעקבות ממצאי ביקורת שהעלו כי החברה העבירה את כספי הפנסיה של עובדיה לגופים עסקיים איתם היא התקשרה, ללא ידיעת העובדים וקבלת הסכמתם. אנו פועלים לשמירת זכויותיהם הפנסיוניות של העובדים, ומגנים על המבקשים להצטרף לקרנות הפנסיה שמתאימות להם.

צור קשר

«	כתובות וטלפונים
«	פניות הציבור - מידע
«	פניות הציבור - הגשת תלונה
«	קו הצדק הפנסיוני
«	ועדה מייעצת
«	רשימת תפוצה
«	חוק חופש המידע

HERZOG FOX & NEEMAN
LAW OFFICE

חופש בחירה – אכ"ע?

- **ואם העובד לא רוצה אבדן כושר עבודה?**

- מותר?

- ◁ סעיף 20 – "...והכל אף אם נקבע אחרת בדין או בהסכם".

- ◁ ומה עם הסדר סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים? צו ההרחבה?

- מי אחראי?

ממתינים לפסק דין!

ונזכיר שוב - חופש גם בבחירת בעל רישיון!

עמדת ממונה – חובות בעל רישיון (2.4.17)
[מתוך אתר רשות שוק ההון]

בסעיף, במקרים רבים עובדי המועסיק כלל אינם מודעים לקשר העסקי שבין בעל הרישיון ובין המועסיק שלהם ולניגוד העניינים המתעורר בשל קשר זה, ובוודאי שלא הסכימו בכתב לקיים עסקה במוצר הפנסיוני שלהם על אף כמו כן ולמנוע הסר ספק, מצאתי לנכון להבהיר כי העדמת עניינו של מועסיק על פני טובת עובדיו ביחס לבחירת מוצרים פנסיוניים וקבלת תנאים מיטביים בהם, אינה עומדת בהוראות סעיף 15 לחוק הייעוץ.

בחירת בעל רישיון

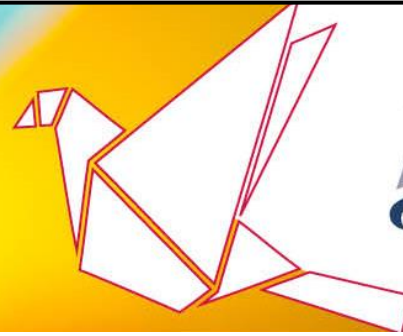
סעיף 20א(2) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן – חוק קופות גמל), קובע כי עובד שהמעביד מפקיד בעבורו כספים לקופת גמל בהתאם להוראות סעיף זה, רשאי לבחור, בכל עת, בכל בעל רישיון לשם מתן שיווק פנסיוני, ייעוץ פנסיוני או ביצוע פעולות בקופת הגמל, למנות הפקדת כספים לקופת גמל, ולעניין פעולה בקופת גמל שמתקיים לגביה האמור בסעיף 13 לחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני – רשאי העובד לבחור לבצע פעולה כאמור שלא כחלק מיינוץ פנסיוני או שיווק פנסיוני ושלא בהמשך לו; מעבידו של עובד כאמור לא יתנה את הפקדת הכספים לקופת הגמל בעבור העובד או מתן טובת הנאה אחרת לעובד, בכך שבעל רישיון מסוים ייתן לעובד כאמור שיווק פנסיוני או ייעוץ פנסיוני או יבצע בעבורו פעולות אחרות בקופת הגמל. תכלית הסעיף האמור היא לאפשר לעובד לבחור את בעל הרישיון שיעניק לו שירותי שיווק או ייעוץ פנסיוני, מבלי שמעבידו יוכל להגביל אותו בניין זה, והכל על מנת שהעובד יוכל להתאים את מוצר החיסכון הפנסיוני לצרכיו ולמקסם את תועלתו.

מניית ציבור שהגיעו למשרדנו עולה כי קיימים מקרים שבהם מועסיק או מנהל הסדר שפחל בעבורו למותן שירותי סליקת כספים, מקשה על עובד לבחור בעל רישיון מטעמו או לממש את זכותו לבצע פעולות שלא כחלק מיינוץ או שיווק פנסיוני, באמצעות הפקדתו על מטעמים שונים שאינם חלק מהיינוץ המוצר הפנסיוני, סירוב לשיתוף פעולה עם בעל הרישיון שנבחר על ידי העובד ועוד.

לנוכח האמור, ולמנוע הסר ספק מצאתי לנכון להבהיר כי העדמת קשיים על עובדים בבחירת בעל רישיון או בביצוע פעולות שלא כחלק מיינוץ או שיווק פנסיוני וכן חוסר שיתוף פעולה מצד המועסיק, ובכלל כך החתמות העובד על טפסים שונים אשר מסירים מהמועסיק או ממנהל ההסדר אחריות כלפי תפעול המוצר הפנסיוני שבחר העובד, אינם עומדים בהוראות סעיף 20 לחוק קופות גמל.

בכבוד רב,

דורית סלינגר
הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון

hfn

הרצוג פוקס נאמן
עורכי דין

ומה לגבי התקציב הפנסיוני –
נאמר כבר הכל?

תיקון 12 לחוק קופות גמל – על מה ולמה?

- **התערבות בפועל בתקציב המעסיק:**

- ◁ חובה לשיעור הפקדות זהה של המעסיק ללא תלות בהסדר הפנסיוני שבחר העובד.
- ◁ בחוזים קיימים עם חלופות של הסדרים פנסיונים, התקציב הפנסיוני המחייב להפקדות המעסיק הוא **הגבוה** מביניהן.

- שאלות פתוחות ובלבול במשק באשר לתקציב המחויב והרכבו, ביניהן:
  - ◁ **מה יותר גבוה?**
  - ◁ **חריגים?**
  - ◁ תקופת הביניים (ההיערכות) - מאוגוסט 2015 ועד פברואר 2016.

ובעקבותיו - הסכם קיבוצי להגדלת שיעורי הפקדות

- הפקדות לרכיב תגמולים: עובד יהיה זכאי **לכל הפחות** להפקדות –

בתוקף מ...	תגמולי מעסיק	תגמולי עובד
1.7.2016	6.25%	5.75%
1.1.2017	6.5%	6%

- אבדן כושר עבודה:

◁ אם ההפקדות אינן לקרן פנסיה (קרי קופת ביטוח/גמל שאינה קרן פנסיה) - תקציב האכ"ע נכלל בשיעור תגמולי המעסיק לעיל (ובלבד ששיעור ההפקדות לרכיב התגמולים לא יפחת מ-5%).

◁ אם יש צורך בהגדלת עלויות לשם כיסוי אכ"ע להבטחת 75% מהשכר, שיעור ההפקדה יעלה עד 7.5% (אך לא מעבר).

- הוראות לעניין פיצויים

ובעקבותיו - הצו!

- ביום 23 במאי, 2016 נחתם **צו הרחבה בדבר הגדלת הפרשות לביטוח פנסיוני במשק לפי חוק ההסכמים הקיבוציים, התשי"ז-1957** (פורסם ברשומות ביום 20 ביוני 2016).
- הצו מרחיב את הוראותיו של ההסכם הקיבוצי הכללי, מחיל ומעגן את הוראותיו כך שיחולו "על כל העובדים והמעבידים בישראל".
- מועד תחילה: 1 ביולי, 2016

ובמקביל – תיקון 16!

- **חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 16), התשע"ו-2016** (פורסם ב - 16 ביוני 2016; תחילה רטרואקטיבית - 5 בפברואר 2016):

"... (1) אחרי סעיף קטן (א2) יבוא:

"(א3) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א), **נקבעה בדין או בהסכם התניה שלפיה שיעור ההפקדה כהגדרתו בפסקה (1) להגדרה "שיעור ההפקדה" שבסעיף קטן (ד) (בסעיף קטן זה – שיעור ההפקדה) לקופת גמל מסוג מסוים עומד על שיעור מסוים משכרו של העובד וכולל תשלום של המעסיק לרכישת ביטוח מועדף בשיעור הדרוש להבטחת 75% משכרו של העובד או בשיעור של 2.5% משכרו כאמור, לפי הנמוך, ושיעור ההפקדה לפי הדין או ההסכם לסוג אחר של קופת גמל עומד על שיעור נמוך יותר, לא יראו בהתניה כאמור התניה של מעסיק לגבי שיעור ההפקדה בעד עובד לסוג מסוים של קופות לפי הסעיף הקטן האמור, ובלבד שהעובד יהיה זכאי לשיעור הפקדה שלא יפחת משיעור ההפקדה כמפורט להלן:**

- (1) מיום...5.2.16 עד יום...30.6.16 – שיעור ההפקדה למרכיב תשלומי המעסיק, כפי שנקבע בדין או בהסכם לאותו סוג של קופת גמל;
- (2) מיום...1.7.16 עד יום...31.12.16 – 6.25%;
- (3) מיום...1.1.17 ואילך – 6.5% "

אבל...הסדר סעיף 14 לחוק פיצוי פיטורים

"תשלום לקופת תגמולים, לקרן פנסיה או לקרן כיוצא באלה, לא יבוא במקום פיצוי פיטורים אלא אם נקבע כך **בהסכם הקיבוצי** החל על המעביד והעובד ובמידה שנקבע, או אם תשלום כאמור **אושר על ידי שר העבודה ובמידה שאושר**".

אישור כללי בדבר תשלומי מעבידים לקרן פנסיה ולקופת ביטוח במקום פיצויי פיטורים (1998)

- **ההסדר הפנסיוני:** קרן פנסיה מקיפה או קופת ביטוח.
- **שיעורי הפקדות בהתאם למוצר הפנסיוני שבחר העובד.**

אבדן כושר עבודה	פיצויים מעסיק	תגמולים מעסיק	
-----	6% או 8.33%	6%	קרן פנסיה
אכ"ע 2.5% או בביטוח הדרוש להבטחת 75% מהשכר המופטר לפי הנמוך	6% או 8.33%	5%	קופת ביטוח

'ספירת מלאי'

- ✓ פרסום צו הרחבה (תנאי לכניסה לתוקף של ההסכם הקיבוצי);
- ✓ תיקונו של תיקון מס' 12 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 - "תיקון 16";
- X תיקון האישור הכללי בדבר תשלומי מעבידים לקרן פנסיה ולקופת ביטוח במקום פיצויי פיטורים.

הצעת החוק

פרק ג': פיצויי פיטורים

20. בחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963¹⁴ (בפרק זה – חוק פיצויי פיטורים) –

(1) במקום סעיף 14 יבוא:

14. (א) תשלום למרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה יבוא במקום פיצויי פיטורים, אלא אם כן נקבע אחרת בחוזה עבודה בין העובד למעסיק או בהסכם קיבוצי או הסדר קיבוצי החל עליהם.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

(1) היה שיעור התשלום למרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה נמוך מ-8.33% משכר העבודה המובא בחשבון לפני חישוב פיצויי פיטורים לפי חוק זה (בפסקה זו – תקרת ההפקדה לפיצויים), יבוא התשלום לקופת הגמל כאמור במקום פיצויי פיטורים רק בעד החלק היחסי של התשלום מתוך תקרת ההפקדה לפיצויים;

תיקון חוק פיצויי פיטורים

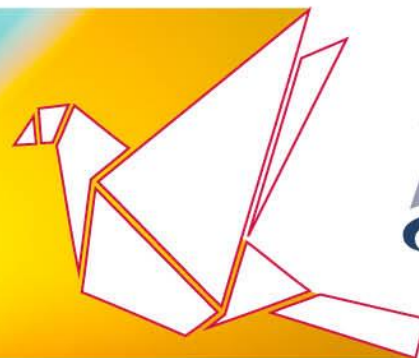
(2) בסעיף 26(א), בפסקה (1), לפני "אינם ניתנים להחזרה" יבוא "יהיו שייכים לעובד והם", אחרי "או לעיקול" יבוא "אלא אם כן התקיימו נסיבות המצדיקות שלילת זכותו של העובד לפיצויי פיטורים או לחלקם לפי סעיפים 16 או 17 והמעסיק מסר לקופת הגמל הודעה בהתאם להוראות סעיף 23(א) או (א1), לפי העניין, לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005" והסיפה החל במילים "הוראה זו לא תחול" – תימחק.

21. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, בסעיף 23 –

תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)

(1) בסעיף קטן (א), בפסקה (3), במקום הסיפה החל במילים "בכפוף להוראות סעיף 26" יבוא "אם התקיימו נסיבות המצדיקות שלילת זכותו של העמית-שכיר לפיצויי פיטורים או לחלקם לפי סעיפים 16 או 17 לחוק פיצויי פיטורים, ובלבד שלא יאוחר מתום שלושה חודשים ממועד סיום יחסי העבודה עם העמית-שכיר, מסר המעסיק לקופת הגמל הודעה כי מתנהל לגבי העובד הליך לקביעת קיומן של נסיבות המצדיקות פיטורים בלא פיצויים או בפיצויים חלקיים לפי הסעיפים האמורים, וצירף להודעתו מסמך או אישור המעיד על קיומו של הליך כאמור";

מתוך הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017-2018), התשע"ז-2017.

hfn

הרצוג פוקס נאמן
עורכי דין

ועוד בסעיף הבחירה: קופת ברירת מחדל

קופת ברירת מחדל

מהי?

קופת גמל אליה יפקיד המעסיק את כספי החיסכון הפנסיוני בגין העובד, ככל שהעובד לא בחר בקופה אחרת, ורק לאחר שניתנה לעובד הזדמנות לבחור.

למי מיועדת?

- לעובד – פתרון להיעדר בחירה
- למעסיק – פתרון לחובת ההפקדה

סעיף 20(ב) לחוק הגמל

חוזר רשות שוק ההון (המקורי- מרץ 2016)

קרן ברירת מחדל נבחרת - קרן פנסיה מקיפה שנבחרה ע"י הממונה

- תיבחרנה לפחות 2 קרנות בהליך תחרותי אחת ל- 3 שנים
- זכייה - עפ"י דמי ניהול שתציע הקרן
- שימור דמי ניהול לעמית למשך 10 שנים לפחות ממועד הצטרפותו
- יתרון לקרנות פנסיה עם נתח שוק קטן (5% ומטה)

קופת ברירת מחדל - נבחרה בהליך תחרותי שערך המעסיק

- קופת גמל לקצבה / קרן השתלמות
  - התקשרות בהסכם לתקופה של עד 5 שנים
  - עריכת הליך תחרותי בתנאי החוזר
  - מגבלת/איסור התקשרות – צדדים קשורים
  - דרישת היקף כיסוי ביטוחי
  - בבחירת מס' קופות – חו"ד יועץ בלתי תלוי + הליך תחרותי נפרד לכל קופה
  - דיווח חברה מנהלת לממונה על התקשרות בהסכמים
- *חוזר גופים מוסדיים: "הוראות לעניין בחירת קופת גמל" (13.3.16);

חוזר רשות שוק ההון - המשך

• החברה המנהלת

לא תאפשר הפקדת תשלומי מעסיק בשל עובד שלא מילא טופס הצטרפות ולא תאפשר צירופו לקופה, אלא אם הקופה היא **קרן ברירת מחדל נבחרת** או **קופת ברירת מחדל שנבחרה בהליך תחרותי**.

• המעסיק

○ יפקיד בעד עובד שלא בחר בקופת גמל לאחר שנתן לו הזדמנות לעשות כן, לאחת מאלה:
קרן ברירת מחדל נבחרת או **קופת ברירת מחדל שנבחרה בהליך תחרותי**.

○ מעסיק שלגבי עובדיו לא נקבעה **קופת ברירת מחדל אחרת בהליך תחרותי**, יידע את עובדיו לגבי **אחת מקרנות ברירת המחדל הנבחרות** ובדבר **הסדר דמי הניהול** המרביים שנקבעו לגבי ההצטרפות אליה.

○ מעסיק / ארגון עובדים רשאים להתקשר בהסכם פרטני עם חברה מנהלת של **קופת גמל לקצבה** או **קרן השתלמות** לצורך הפקדת תשלומים בעבור עובדים שלא בחרו בקופת גמל לקופת ברירת מחדל בהתקיים תנאים אלה...

תחולה

על **כל** המעסיקים במשק ועל החברות המנהלות של קופ"ג לקצבה ושל קרנות השתלמות

הבג"ץ

בשורה התחתונה: 30.6.16: בג"ץ דוחה את עתירת התאחדות החברות לביטוח חיים

"לסיכום האמור, מצאנו כי **אין לומר שהחוזר נשוא העתירה לא הוצא בסמכות**, וכך דומה כי הוראותיו אינן חורגות ממתחם שיקול הדעת – הרחב – המסור למשיבה, ואינן פוגעות פגיעה בלתי מידתית בזכויות המעסיקים והגופים המוסדיים. עם זאת עמדנו על שאלות וקשיים מסוימים. **לא ראינו מקום להקפיא צעד חשוב של תמיכה ברווחת העובדים, אך ראינו מקום, בהסכמה, לקצר את התקופה לשנתיים. השנתיים הבאות יהיו מעין "תכנית הרצה" ("פיילוט" בלע"ז), שבה ייבחנו השפעות ההסדר שבחוזר על השוק הפנסיוני, וייבדק האם הסדריו מגשימים את התכלית לשמה נועדו. איננו נוטעים מסמרות, אך לשיטתנו טוב היה אילו במהלך תקופה זו עוגנו הוראות החוזר בחקיקה, בכך יהא גם כדי לתרום, מטיבם של דברים, ליציבות ולודאות הנחוצות בשוק גם לשיטת המשיבה עצמה. בנתון לאמור איננו נעתרים לעתירה..."**

בעקבות הבג"ץ: פרסום חוזר מתוקן (3.7.16)

- קיצור משך תקופת הזכיה משלוש שנים לשנתיים;
- הליך תחרותי מחדש;
- מועד תחילת הזכות כקרנות ברירת מחדל נבחרות – **1 בנובמבר 2016**

והזכות הן...

תוצאות הממונה – 1.8.16

מדינת ישראל
משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

כ"ו בתמוז התשע"ו
1 באוגוסט 2016
שה. 15962-2016

תוצאות הליך מביעת קרנות ברירת מחדל נבחרות

בהתאם להוראות חוזר גופים מוסדיים 8-9-2016 (להלן - "החוזר") שעניינו הוראות לעניין בחירת קופת גמל, הוגשו הצעות של מספר חברות להכיר בהן כקרנות ברירת מחדל נבחרות. לאחר בחינת ההצעות, נמצא כי הצעותיהן של חברת מיטב דש וגמל ופנסיה בע"מ ושל חברת הלמן אלדובי קופות גמל ופנסיה בע"מ (להלן - "חברה מנהלת של קרן ברירת מחדל נבחרת") דורגו בשני המקומות הראשונים. משכך, קרן הפנסיה "מיטב-דש פנסיה מקיפה" וקרן הפנסיה "הלמן אלדובי קרן פנסיה מקיפה" ייקבעו כקרנות ברירת מחדל נבחרות החל מיום 1 בנובמבר 2016 ועד ליום 31 באוקטובר 2018.

בהתאם לקבוע בסעיף 5 לחוזר, במהלך התקופה האמורה, מעסיק שעובדו לא בחר בקופת גמל לפי סעיף 20 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005, יהיה רשאי להפקיד בשלו כספים לאחת משתי קרנות ברירת המחדל הנבחרות.

שיעורי דמי הניהול שתגבה חברה מנהלת של קרן ברירת מחדל נבחרת מעמיתים שיצטרפו אליה החל מהמועד הקובע וכל עוד היא קרן ברירת מחדל נבחרת למעט עמיתים שיצורפו אליה לפי הסכם קופת ברירת מחדל שנבחרה בהתאם להוראות סעיף 7 לחוזר (להלן - "עמיתים חדשים"), הם כלהלן:

שיעורי דמי הניהול שתגבה חברת מיטב דש וגמל ופנסיה בע"מ לא יעלו על:

- א. 0.01% מהצבירה.
- ב. 1.31% מההפקדות.

שיעורי דמי הניהול שתגבה חברת הלמן אלדובי קופות גמל ופנסיה בע"מ לא יעלו על:

- א. 0.001% מהצבירה.
- ב. 1.49% מההפקדות.

שיעורי דמי הניהול שתגבה חברה מנהלת של קרן ברירת מחדל נבחרת מעמיתים חדשים במהלך התקופה שבה היא קרן ברירת מחדל נבחרת, יהיו בתוקף למשך 10 שנים לפחות ממועד הצטרפותם לקרן.

דורית סלינגר
הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון

דמי ניהול	מירבי בדין	מיטב דש	הלמן אלדובי
מהצבירה	0.5%	0.01%	0.001%
מההפקדות	6%	1.31%	1.49%

תחילת פעילות: 1 בנובמבר, 2016

דוח מבקר המדינה – אוקטובר 2016

מדינת ישראל

מבקר המדינה 2016

הסדרי הפנסיה
במדינה

דוח ביקורת מיוחד

ירושלים, תשרי התשע"ז, אוקטובר 2016

משרד הביטחון
והצבא

משרד הביטחון והצבא | משרד הפנסיה

קופת ברית מחדל

עלויות ניהול החיסכון במגזר הפנסיה נמצאות על סדר היום הציבורי במדינות רבות בארגון ה-OECD, ובפרט בנוגע לעלויות ניהול החיסכון לטוב פרישה בקרנות DC. מדינות ההבדלים בין המדינות הם במידת המעורבות של המדינה בפתרון הבעיה או לחילופין ביכולתה או ממשלתית מ קרן פנסיה מוזזת המצמצמת את כל נטף מוסדי ל

במסגרת הסקירה המדיניות צריכים הצבור שלהם נמו יחסי הארגון הציע מבנים כדי לשפר

עלויות ניהול החיסום מההפקדות השטוף סכום החיסכון הצבור כלכלית על ישראל מן שינדיל את התשואה ה את צבירת הפנסיונרים

קרן ברית המחדל
מקטיגורים

שימוש בקריטריון יחיד של דמי ניהול בקביעת קרן ברית המחדל עלול לפגוע בציבור המבוטחים מבחינת התשואה נטו ואיכות המוצר הפנסיוני

העובדים. עם זאת, נוכח חשיבות הנושא ורציפותו, וכדי לאפשר הפקת לקחים מסה בכוחות אפשריות אסדרה אחרות בחקיקה מזה, קבע בניץ בהסכמת אנף שוק ההון כי פרק הזמן שנקבע בחוזר באשר לתקופת ההכרה על קרנות פנסיה כקופות ברית מחדל נבחרת על ידי אנף שוק ההון יקוצר משלוש שנים לשנתיים.

משרד מבקר המדינה מעיר לאנף שוק ההון כי שימוש בקריטריון יחיד של דמי ניהול בקביעת קרן ברית המחדל על ידי הממוסה על שוק ההון אינו מתיישב עם מדיניות האנף, הבאה לידי ביטוי בהסדרה של האנף הכוללת, בין היתר, את חוזר מסמך ההנמקה, את טיטות החחר בנושא התקטן התקני ואת הליך התחרותי בבחירת קופות ברית מחדל על ידי מעסיק או ארגון עובדים, וקיים חשש כי החבר עלול לפגוע בסופו של יום בציבור המבוטחים מבחינת התשואה נטו ואיכות המוצר הפנסיוני.

גיירת קרן ברית מחדל היא נאמור צעד חייב לצורך העמדת פלטפורמת חיסכון זולה לעובדים המוחלשים בחברה. לדעת משרד מבקר המדינה, נוכח החשש לפגיעה בציבור המבוטחים מבחינת התשואה נטו ואיכות המוצר הפנסיוני, על אנף שוק ההון לחזור לשקל, במהלך השנתיים הקרובות, כחלק מבחירת השפעת ההסדר על השוק הפנסיוני, את הצורך בהוספת פרמטרים נוספים מעבר לשיעור דמי הניהול, כגון כאלה המתייחסים לאיכות המוצר ולתשואה המתאמת לסיכון, בקביעת קרן ברית המחדל.

שינוי בדין לגבי ההסכמים הקיימים

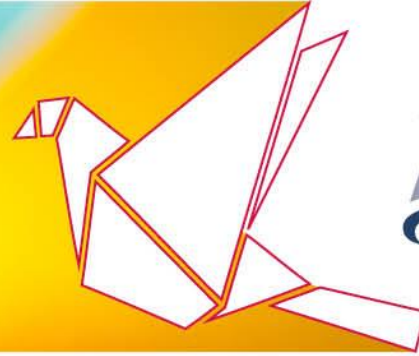

בחזר הקודם:

החזר לא חל ביחס להסכם ברירת מחדל שהיה בתוקף במועד פרסום החזר וזאת **עד לתום תקופת ההסכם אך לא יאוחר מיום 31 במרץ 2019.**

3 בדצמבר 2017 - תיקון:

מעסיק שהסתמך על הסכם קיים שבו דמי הניהול עמדו על השיעור המרבי בדין - הוראת המעבר תתאפשר עד לתום תקופת ההסכם אך לא **יאוחר מיום 31 במרץ 2018.**

hfn

הרצוג פוקס נאמן
עורכי דין

יישום הוראות הדין לעניין ביצוע
תשלומים והתמודדות עם סוגיית
שיוך ההפקדות

אופן תשלומים לקופת גמל

- אמצעים להעברת התשלומים, מועדי הפקדה
- מתן פרטים בעת הפקדת תשלומים, הפסקת תשלומים
- בקשת מעביד להשבת תשלום שהופקד ביתר
- הודעת החברה המנהלת לעובד על הפסקה בתשלום
- דיווח בקובץ נתונים ממוכן ובמבנה אחיד - "**ממשק מעסיקים**".

מועד מתן הדיווח	מהות ההיזון	היזון חוזר
לא יאוחר מתום 3 שעות	תקינות טכנית של הדיווח	ראשוני
לא יאוחר מתום 5 ימי עסקים	רישום זכויות לפי הדיווח וקליטת דיווח	מסכם
חודשי, עד ליום 15 בחודש	קליטת מידע, רישום זכויות ומצב הטיפול	מסכם חודשי
לא יאוחר מיום 28 בפברואר של השנה העוקבת	פירוט סך הכספים שהופקדו לכל עובד בקופה במהלך שנת המס בציון מרכיבי החשבון	מסכם שנתי

קשיים בשיוך הפקדות

➤ הפקדות, מכתבים וחשבונות המעבר...

➤ בין פברואר לאוגוסט 2016 – עמד שיעור שיוך ההפקדות על 95% (פרסום משרד האוצר).

➤ קיומם של "חבלי לידה"

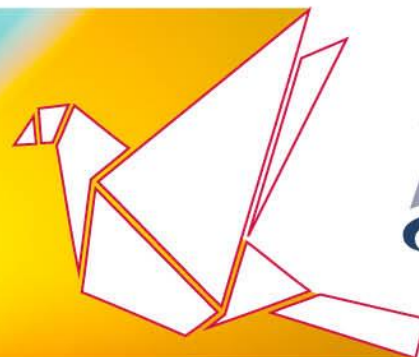
מתוך חוזר אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל

- מידע רחב בחשבון מקוון למעסיק (מיום 1.9.18):
  - שם הקופה של העובד ומספרה
  - כלל ההפקדות
  - יתרות פיצויים
  - שיעור דמי ניהול
  - שיעור עלות אכ"ע
- התראה על אי הפקדת תשלומים לעובד
- התראה על חוב מעסיק + ריבית
- פירוט קליטת כספים בחשבון עובד בחלוקה לרכיבים.

דגשים מחוזר הצטרפות לקרן פנסיה וקופת גמל (1.6.17)

- צירוף עמית לקופ"ג, במועד השלמת הפעולות הבאות לפי המאוחר:
  - קבלת טופס הצטרפות בו מולאו כל שדות החובה;
  - ניתן אישור החברה המנהלת לצירוף העמית;
  - בקרן פנסיה, קבלת תשלום אחד לפחות בעד העמית **או** לגבי עמית שכיר **קבלת התחייבות מאת מעסיקו** של העמית כי הוא מתחייב להעביר בשל העמית תשלום לקרן הפנסיה במהלך שני החודשים העוקבים לחודש שבו ניתנה ההתחייבות.
- **חברה מנהלת תשלח הודעה למעסיק** בתוך 10 ימי עסקים מהיום שבו אושרה בקשת העמית להצטרף לקרן **ובלבד שהמעסיק טרם העביר הפקדות** בשל העמית לקופת הגמל.
- מעסיק שקיבל הודעה כאמור **יפעל בהתאם לבחירת העובד** בקרן פנסיה/ בקופת גמל. **לא יאוחזר מהחודש העוקב לחודש שלאחר קבלת ההודעה**

hfn

הרצוג פוקס נאמן
עורכי דין

המלצות ודגשים

המלצות ודגשים...

- דפי מידע – לשים לב
- הסדרת מסמכי תפעול פנסיוני
- עדכון נוסחי הסכמי העסקה
- מעקב אחר פרסומי הממונה
- לבחון על אילו מסמכים הנכם מתבקשים לחתום
- קופת ברירת מחדל – לבדוק תחולה
- להתייעץ פרטנית עם מומחים בתחום - התחום מחייב ידע רב ומתעדכן מעת לעת.

תודה על ההקשבה!

עו"ד איילת רגבים-כהנוב

בית אסיה, רחוב ויצמן 4, תל אביב

טלפון: 03-6922020 | פקס 03-6966464

Email: regavima@hfn.co.il | www.hfn.co.il

